

uspela slavnost v Collinwoodu

Novo renoviran Slovenski dom na Holmes Ave. je bil izročen prometu. Slavnost je posetil župan Lausche, katerega je narod viharno pozdravljalo.

Popoldne in zvečer se je v Collinwoodu odvijala slavnost, ko je bil izročen novemu Slovenski dom na Holmes Ave. Popoldne je bila izročena v uporabo, zvečer pa je bil banket, ob katerem je govoril župan Lausche.

Ben govor g. John Pezdirtz, glavni odbornik KSKJ, ki je primerjal slovensko lipo v stari domovini, pod katero smo se zbirali, našim domovom tukaj, ki so naše zatočišče. Čestil je domu tudi g. Ivan Zupan, urednik Glasila KSKJ.

V imenu Slovenske ženske zveze je čestitala Domu Mrs. Frances Rupert, prva glavna podpredsednica, ki je izročila čestitke tudi v imenu Slovenskega društvenega doma na Reher Ave.

Za zaključek programa je zapel zbor Ilirije še eno pesem, ki je bila prirejena v počast novemu županu Lauschetu.

Ob sedmih se je pa pričel slavnostni banket. Po banketu je najprej govoril John L. Mihelich, ki je poudarjal, da ne smemo nikdar pozabiti, da je naš novi župan Lausche župan vsega mesta, ne samo Slovencev. Čestil je k napredku John Gornik, glavni tajnik SDZ. Da naj dela naselbina vedno roka v roki in s tem bo napredek, je poudarjal Jim Šepić, večkratni predsednik Doma. Nato so bili predstavljeni častni gostje: Joseph Okorn, glavni blaginjak SDZ; stavebnik Joseph Demshar, ki je izvršil vsa dela pri Domu; ga Paula Mauser, Dan Stakich, ga. Frances Rupert, John Drenik.

Kot zadnji slavnostni govornik je bil pa poklican priljubljeni župnik msgr. Vitus Hribar, ki je klical narodu, naj drži skupaj in le tedaj bo imel uspeh.

Tajnik Joško Penko nam je povedal, da mu je izročil slovenski trgovec John Assegg "mal dar" za Dom. Ko je tajnik odprl kuverto, se je zablistel iz nje ček za \$100. Mr. Assegg je neizrečeno vesel novega Doma.

Po banketu in govorih se je razvila prijetna domača zabava. Vse je bilo židane volje, vse veselo lepega napredka tega narodnega hrama, ki je zdaj res preurejen tako, da odgovarja vsem potrebam.

ČESTITKE IZ INDIANE

Beech Grove, Ind. — "Tudi mi tukaj v Beech Grove, kar nas je Slovencev iz Clevelanda, želimo novoizvoljenemu županu veliko uspeha v novem uradu. Bog Te živi, Frank Lausche!" — Mary Sedej.

Ogromna škoda radi ognja na Waterloo Road

V soboto popoldne je začelo goriti v Pla-Wood Products Co. na 16606 Waterloo Rd. Gorelo je tako silo da sta se vneli tudi dve sosedni tovarni American Steel Suppliers, Inc. in International Vibration Co. Deset požarnih bramb je prihitelo na lice mesta, ki so dobile ogenj pod kontrolo v dobri uri. Škoda cenijo vse od \$65.000.00 naprej. Louis Dickson, star 60 let, iz East Clevelanda, ki je opazoval požar, se je vsled razburjenja zgrudil in umrl. Vročina je bila taka, da so šipe na severni strani Waterloo Rd. popokale.

Nizja zbornica bo glasovala v četrtek glede spre-membe nevtralnosti

Washington. — Demokratska večina v poslanski zbornici napoveduje, da bo predlog za spremembo nevtralne postavbe sprejet v poslanski zbornici z večino 75 do 100 glasov. V četrtek se bo skoro gotovo vršilo poimen-sko glasovanje glede tega predloga. Na vsak način se pričakuje, da bo dobil predsednik Roosevelt predlog v podpis pred koncem tedna.

Senatna zbornica je sprejela predlog, da se oboroži trgovske ladje in da se jih lahko pošlje tudi v vojne zone. To mora zdaj potrditi tudi poslanska zbornica. V poslanski zbornici bo nekaj opozicije, toda administracija je prepričana, da ima večino na svoji strani.

Nad 200.000 Poljakov se je vpisalo v rusko armado

London. — Profesor Grabski, ki je prišel iz Rusije, kjer je bil dve leti v ruskem ujetništvu, naznanja, da se je vpisalo več kot 200.000 Poljakov v rusko armado. Sprva se je nameravalo formirati samo dve ali tri divizije Poljakov, pravi profesor Grabski, toda priglasi se je toliko Poljakov, da je bilo treba iz njih napraviti več divizij.

To so vsi trenirani bivši poljski vojaki, ki so bili odvedeni v Rusijo, ko je ruska armada zasedla Poljsko. Zdaj se priglasujejo od vseh strani in potujejo na stotine milj, da dosežejo rekrutno postajo. Tukaj dobivajo poljske uniforme in orožje, da bodo udarili proti Nemcem. Vrhovni poveljnik poljskih čet je general Vladislav Anders.

TEM RES MANJKA DELAVCEV

Rochester, N. Y. — Ko je prišel nek možki v urad Eastman Kodak's Co., kjer najemajo nove delavce, so ga brez nadaljnega prijetja in ga potisnili v sobo, kjer zdravnik preiskuje nove prosilce za delo. Šele, ko je bil zdravnik s preiskavo gotov, je prišel tujec do sapa in povedal, da ni prišel za delom, ampak da je agent, ki bi rad firmi prodal nekaj svojih produktov.

TOVARNA JE RADI LOVA ZAPRLA

Rochester, Ind. — Rochester Metal Products Co., kjer dela 150 delavcev, je bila v ponedeljek ves dan zaprta, da so šli delavci lahko na lov na fazane in jerebice. Tudi 15. junija, ko se je začel ribolov, je bila tovarna zaprta vrata za en dan.

Vest iz domovine

Od Sv. Gregorja nad Sodražico je prejela Mrs. Terezija Zele, soproga slovenskega pogrebniika, 452 E. 152. St., žalostno vest, da je tam preminil dne 3. julija njen brat Matija Levstek. Poleg omenjene zupana tukaj v Clevelandu brata Janeza, v stari domovini pa soprogo, osem otrok in sestro v Ljubljani. Pokojnik se je pred več leti nahajal tukaj v Clevelandu. Preostali so žalje.

Šola vabi

Organizacija učiteljev in staršev v Nottingham šoli vas vabi na sejo v torek popoldne ob pol dveh. Lahko pripeljete tudi svoje male otroke s seboj.

NAJNOVEJŠE VESTI

LONDON, 9. nov. — Angleška mornarica je prizadela osišču danes zgodaj zjutraj ob-čuten udarec, ko je napadla dve skupini ladij, ki so vozile potrebščine v Afriko. Deset parnikov je šlo v morje, dalje en rušilec in eden je bil težko poškodovan. Napad je bil izvršen ob južnem koncu Italije.

LONDON, 10. nov. — Nemci so začeli z novo silo napadati Leningrad, obenem pa zbira Hitler nove mase čet pred Moskvo za končni napad. Nemci trdijo, da so zasedli pristanišče Jalto v Črnem morju, 30 milj vzhodno od Sebastopola.

KENTON, O., 10. nov. — Sinoči ob 10:30 je v bližini tega mesta skočil s tira brzovlak, ki vozi med Chicago in New Yorkom. Dozdej so našli 10 ubitih in 65 ranjenih, toda do vseh oseb v razvalinah vlaka še niso prišli. Vlak je drvel 70 milj na ur, ko je skočil s tira.

CLEVELAND, O., 10. nov. — Danes ob desetih dopoldne bo zaprisežen novi župan Frank J. Lausche in sicer v dvorani mestne zbornice. Kolikor je dozdaj znanega, je Lausche izbral samo enega kabinetnega uradnika in sicer direktorja postav, ki je Thomas A. Burke Jr., star 43 let. Lausche bo 41. clevelandski župan v vsem času obstoja.

Nemci so zaprli duhovna, ker je molil za Jude

Berlin. — Nemška tajna policija drži že dva tedna zaprtega Bernarda Lichtenberga, dekana tukajšnje katoliške katedrale. Vzrok aretacije je bil predvsem ta, ker je v cerkvi molil za Jude. Dekan je bil že poleti enkrat poklican na policijo, ker je v pridigah napadal nacije.

Poklon Slovincem

Naš narod opozarjamo na radijski program ki bo oddajan v četrtek zvečer ob 10:30 na postaji WHK. Vsak četrtek ob tem času je program posvečen eni narodnosti in v četrtek bo posvečen Slovincem. Ne zamudite tega programa, bo jako zanimiv. Slišali boste, kako važen del igra slovenski narod v ameriškem javnem življenju.

Seja škrančkov

Nocoj ob 7:30 se vrši seja škrančkov v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave.

Smrt in rojstvo se odloži

Nek tednik je v času volitev, ko je imel vsepolno političnega gradiva, prinesel sledečo objavo: "Radi pomankanja prostora v današnji izdaji, se je moralo odložiti več smrti in rojstev na drugi teden."

Hitler ukazal streljati na U. S. ladje

Od 600 do 800 angleških bombnikov je napadlo kraje po Nemčiji

London, 9. nov. — Angleški bombniki so zahrumeli preko Rokavskega preliva v smeri proti Nemčiji, kakor hitro se je prikazal mesec sinoči. Od 600 do 800 bojnih letal je letelo v nepretrgani dolgi vrsti proti vzhodu, proti Berlinu in drugim nemškim krajem.

Napad so Angleži izvedli v petek in soboto ponoči. Napad je bil izveden vse od Norveške pa doli do Italije. Silne razstrelbe in požari so kazali pot, po kateri so sipali težke bombe angleški avijacijski.

Nenadna poledenica v zraku je bila pa vzrok, da so Angleži izgubili v dveh nočeh nad 50 letal pri napadu na nemške kraje. Angleži pogrešajo tudi nad 200 pilotov.

Četniki imajo v rokah vso severno Srbijo

London, 9. nov. — Jugoslovanska vlada v izgnanstvu poroča, da imajo srbski četniki v rokah vso severozahodno Srbijo in gotove okraje v Bosni, Hercegovini in Črni gori. Vsak dan se vrše boji z nemškimi vojaki. Nemški bombniki bombardirajo vasi, katere imajo v rokah četniki. Posebno ljuti boji so na dnevnem redu v hribih okrog Belgrada.

Plakati bodo naznanjali prestopke gostilen

Detroit, Mich. — Michiganska komisija za kontrolo opojne pi-jake naznanja, da niti denarne kazni, niti svarila ne izdajo nič in da gostilničarji kar naprej kršijo določene postavbe. Zato bo postopala komisija zdaj drugače. Kadar bo gostilničar kršil tozadevno postavbo, bo državna komisija nabila na njegova vrata velik lepak, na katerem bo zapisano, v čem se je gostilničar pregrešil.

HLAČE NISO SAMO ZA OBLEKO

Sayre, Okla. — Farmer Sam Toon je lovil pobeglo mulo po vsej farmi. Ko jo je končno prijel, je videl, da je pozabil vzeti s seboj povodec. Kako naj vodi mulo nazaj v hlev? Modra glava je našla izhod iz zagate. Slekli si je hlače, jih zavezal muli okrog vratu in jo peljal nazaj k jaslim.

ZVON VLIT IZ SAMIH BAKRENIH CENTOV

Omena, Mich. — V tem malem mestecu imajo cerkvico, v katero zvoniku je lepo doneč zvon, ki je bil vlit iz samih ameriških centov. Skoro pred sto leti so Indijanci, ki so bili člani te cerkvene občine začeli zbirati pennije in ko so jih nabrali dovolj, so vlili iz njih zvon, ki ima izredno lep glas.

Dobro uspeša prireditve

Vinska trgateg, ki so jo priredila skupna društva fare sv. Vida zadnje sobote, je prav dobro uspeša. Hvala delavcem za njih trud ter sodnikom in mo-žem postavbe. Srečo so pa imeli sledeči: Rudy Otoničar \$10, John Ahlin eno tona premoga, John Hrovat eno tona premoga, Frances Svigel \$5. Ti bodo dobili nagrade po tajniku.

Nemški diktator izjavlja, da bo Nemčija premagala vso Evropo kljub vsej pomoči Amerike. Ne glede na to, kako dolgo bo trajala vojna, nemški bataljoni bodo zadnji na bojni poljani, se širokousti Hitler.

Berlin, 8. nov. — Danes je govoril Adolf Hitler v Monako-vem nazijski stranki ter izjavljal, da je ukazal nemški mornarici streljati na ameriške ladje le v slučaju, če bo napadena. Poudarjal je, da bo vsak nemški častnik, ki ne bo izvršil tega ukaza, kaznovan po naglemu sodu.

Hitler je tudi izrekel, da bodo nemški bataljoni zadnji na bojni poljani, ne glede na to, kako dolgo bo trajala ta vojna. S tem je mislil najbrže odgovoriti pred-sedniku Rooseveltu, ki je neda-vno tega rekel, da ni važno, kdo izstrelil prvi strel, ampak da je važno, kdo izstrelil zadnjega.

Nemški diktator je izjavil, da bo Nemčija zadržala Rusijo in preprečila Angliji invazijo za-hodnega evropskega obrežja. Njegova armada, je izjavil Hit-ler, lahko brani Nemčijo in vso Evropo kljub vsemu ogromnemu oboroževanju Amerike.

Hitler je omenil, da ni bila še nikdar tako ogromna država, kot je Rusija premagana v tako kratkem času, kot bo sedaj.

Kar se tiče vojne na Atlanti-ku, je Hitler izjavil: "Že pred enim letom sem naznanil, da bo do vse ladje torpedirane, ki bodo nosile vojni material, to je mater-ial, s katerim se pobija vojake. Ako misli predsednik Roosevelt, ki je odgovoren, da je šla Poljska v vojno in ki je odgovoren, da je šla Francija v vojno, kar la-hko danes dokažemo, da nas bo oplašil, ako je ukazal streljati na nas, morem dati temu gospo-du samo en odgovor: Mr. presi-dent Roosevelt je ukazal svojim ladjam, naj streljajo, kakor hi-tro zagledajo nemške ladje. Jaz sem pa ukazal nemškim ladjam, da ne streljajo na ameriške la-dje, kadar jih zagledajo, ampak naj se branijo, če bodo napade-ne. Nemški častnik, ki se ne bo branil, bo postavljen pred preki sod."

Kar se tiče zatrdila predse-dnika Roosevelta, da namerava Hitler podjarmiti republike Ju-žne Amerike, je Hitler izjavil, da je Južna Amerika zanj tako od-daljena kot luna. In kar se tiče obdolžitve predsednika Roosevel-ta, da namerava Hitler odpraviti vse vere, je odgovoril Hitler: "Jaz sem star zdaj 52 let in imam drugih opravkov toliko, da nimam časa ukvarjati se s ta-kimi otročarijami in neumnost-mi."

Na izjavo Wendell L. Willkiea, ki je rekel, da bo usoda odločila, če bo glavno svetovno mesto Berlin ali Washington, je rekel Hitler, da Berlin ne mara postati glavno svetovno mesto Wash-ington pa nikdar ne bo.

Na izjavo Wendell L. Willkiea, ki je rekel, da bo usoda odločila, če bo glavno svetovno mesto Berlin ali Washington, je rekel Hitler, da Berlin ne mara postati glavno svetovno mesto Wash-ington pa nikdar ne bo.

750 TONOV PURANOVEGA MESA JE NAROČENEGA ZA AMERIŠKO ARMADO

Washington. — Na Zahvalni dan bo imela ameriška armada, okrog 1.500.000 mož, jako dobro kosilo. Naročenega je 750 tonov puranovega mesa in vse, kar spada zraven, seveda. Že stara navada je, da dobiijo ameriški vojaki na ta dan posebno dobro jed in sicer za zajtrk, za kosilo in večerjo.

Stric Sam bo na Zahvalni dan takole gostil svoje fante: Za zajtrk: Prezervirane fige, sveže mleko, stepena jajca, pra-

žen krompir, opečen kruh, sirovo maslo in kava.

Za kosilo: Olive in razna zelenjava, ostrige, račji ali sad-jin cocktail; juha; pečen pu-ran z omako; krompir, stročji fižol, solata, paj, torta, oranže, jabolka, banane in grozdje, orehi, sirovo maslo in kava.

Za večerjo: Muzli narezki, sir, zelenjava, pečeni makaroni, prekajeno svinjsko meso, vkuhan sadje, kruh, sirovo maslo in kava.

Jugoslovanska vlada je izključila princa Pavla iz kraljeve hiše

London. (NOVA). — Jugo-slovanski uradni list, ki izhaja v Londonu, prinaša vest, da je vla-da črtala princa Pavla, bivšega regenta, iz članstva kraljeve dru-žine ter mu s tem kot tudi nje-govim potomcem odvzela pravi-co do prestola.

Objava je obelodanila spre-membo člena 38 jugoslovanske ustave, ki se nanaša na kraljev-sko družino. Princ Pavel je bil, ki je hotel peljati Jugoslavijo v naročje osišču, ko je to prepre-čila preosnova vlade v nekrvavi revoluciji 27. marca.

Senat bo zavrl stavke v obrambni industriji

Washington. — Senator Bridges, republikanec iz New Hampshire, bo danes predložil zbornici predlog, ki ima namen, da omeji stavke v obrambni in-dustriji, ki ogrožajo produkcijo.

Predlog zahteva, da delavske unije naznanijo vladnemu posre-dovalnemu odboru svoje uradni-ke in stanje blaginje. Dalje predlog zahteva da morajo de-lavske unije, predno razglase stavke, izvesti tajno glasovanje vseh svojih članov, če so za stav-ko ali ne. Ako večina članov od-glasuje za stavko, šele potem smejo uradniki razglasiti stav-ko, drugače pa ne.

Slovenec izvoljen v Leroy

V vasi Leroy, pri Painesville, O. je bil izvoljen za župnika Matt Hribar, naš slovenski far-mar. Dobil je 138 glasov, njegov nasprotnik pa 62. To je že tre-tjič, da je bil Mr. Hribar izvol-jen v ta urad. Naše čestitke!

Nov grob

Danes zjutraj ob dveh je umrla Mrs. Barbara Tome, stanujoča na 5815 Bonna Ave. Bila je stara 50 let. Pogreb ima v oskrbi Grdinov pogrebni zavod. Čas pogreba še ni dolo-čen.

Vabilo na sejo

Podružnica št. 25 SZZ ima nocoj mesečno sejo in po seji bo malo zabave, ker bo prazno-vanje 13-letnice obstanka po-družnice. Zato pridite po mož-nosti vse članice.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo, celo leto, \$7.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months
European subscription, \$7.00 per year
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88 No. 263 Mon., Nov. 10, 1941

Danes je zgodovinski dan
za ameriško Slovenijo

Danes je zgodovinski dan za ameriške Slovence! Pred 50. leti, ko so pričeli dohajati prvi naši izseljenci v Cleveland, niso niti sanjali, da bo kdaj igral slovenski rod v Ameriki tako važno vlogo, kot jo igra danes. Toda v veliki demokratični državi, kot so Zed. države, ima vsakdo priliko, da se izkaže, da pride naprej, najsi bo do bogastva ali do najvišje časti. To je edina dežela na svetu, kjer bogastvo ali odlično rojstvo ne igra nobene vloge. Amerika rosi blagoslov na vse enako, vsakdo ima priliko. Od vsakega posameznika pa zavisi, če zna priliko izrabiti, če zna prav porabiti talente.

To nam dokazuje v vsej meri današnji dan, ko bo položil prisego novi clevelandski župan, naš rojak Frank J. Lausche, sin slovenskih izseljencev, ki so prišli v to deželo svobode in prilike kot so prišli drugi: praznih, toda pridnih rok. Svojem otrokom, med temi tudi današnjemu županu Franku, niso dali drugega kot dobro in pošteno vzgojo, vse drugo so si morali priboriti v borbi življenja sami.

Frank Lausche je stopal od stopnje do stopnje življenjskih prilik. Najprej je z odliko dovršil odvetniško šolo, potem je bil izvoljen za mestnega sodnika, zatem za okrajnega sodnika in zdaj je župan milijonskega mesta Clevelanda. In ne varamo se, če zapišemo, da Frank ne bo izpregel tukaj. Saj je star komaj 46 let, iz njega kar kipi volja in energija. Svobodna in demokratična Amerika mu drži vrata na stežaj odprta, ne glede na to, da je sin revnih slovenskih izseljencev. Amerika gleda samo na njegove zmožnosti.

Torej Slovenec je postal danes župan šestega največjega mesta v Ameriki. Velika čast, velik ponos za vse ameriške Slovence. Toda pri tej priliki naj pa tudi vemo, da Frank Lausche ni samo dosegel veliko čast in slavo, ampak si je naložil na rame tudi ogromno odgovornost. Z današnjim dnem je postal najvišji izvršni uradnik mesta Clevelanda. Nanj bo zrlo vse mesto, njemu je poverjeno gospodarstvo mesta, blagor in dobrobit vsega meščanstva.

Ker je novi župan Slovenec, pa ne smemo misliti, da je Frank samo naš župan. Ne, on je župan vseh, prav za prav last vseh. Za nas Slovence ni Frank kot župan nič drugega kot župan. Zato pa tudi ne smemo od njega zahtevati kaj več, kot do česar smo upravičeni kot del meščanstva. Izvolili ga nismo sami mi in danes je tudi prisegel, da bo dober gospodar ne samo Slovincem, ampak bo skrbel za vse v enaki meri. To si zapomnimo in ne zahtevajmo od novega župana več kot nam gre. Slab ameriški državljani bi bil novi župan, če bi favoriziral samo Slovence. Pokriven bi prisegel in pristranski bi bil.

Ne, tako sebični nismo, da bi zdaj zavpili: župan je naš, mi smo prvi, nam mora najprej ustreči! Mi vemo, da nam bo dal Frank to, kar bo dal drugim in več tudi ne zahtevamo, ne smemo zahtevati.

Kadar pa ne bo v vlogi prvega javnega uradnika, kadar bo stopil med nas, takrat pa bo, o tem smo trdno prepričani, še vedno France Lausche, sin slovenske matere, naš rojak in prijatelj. Saj nam je to obljubil v prvih urah, ko je dobil sporočilo, da je zmagal pri volitvah.

Kot del velikega Clevelanda, kot ameriški državljani in davkoplačevalci, kličemo novemu županu danes, ko podaja prisego, da bo zvesto spolnoval naše mestne postavbe: Bog s Teboj, Frank! Težko breme, silno težko breme si si naložil na rame. Kot rojaki in državljani Ti obljubljam, da Ti bomo pomagali nositi to breme, kakor boš kot naš župan ukazal in zahteval od nas. Prepričani smo, da boš dober župan, zato bo slovenski narod ponosen na Te.

Kadar Ti bo glava polna skrbi, kadar boš omagoval pod težo županskega urada, pa pridi med nas in slovenska beseda, slovenska pesem, katero tako zelo ljubiš, ki ti je tolikrat lajšala srce, Ti bo dala nove moči za Tvoj odgovorni urad.

Da se ne pozabi...

V naslednjem poglavju bomo govorili o slovenskem in hrvaškem jeziku v javnem življenju, da bodo čitatelji videli, kakšne pravice so imeli naši ljudje oziroma naš jezik v zasedenem ozemlju.

Ko je v oktobru 1921 vprašal poslanec dr. J. Wilfan glede rabe slovensčine in hrvaščine na sodnijah, mu je dal pomožni tajnik v pravosodnem ministrstvu sledečo pismo:

"Poslancu, ki je stavil to vprašanje, lahko zagotavljam, da ni nobene postavbe, ki bi prepovedovala narodnim manjšinam v kraljestvu rabo njih materinskega jezika pred sodniki v soglasju s postavami, ki so bile prej v veljavi in ki niso bile v ničemer spremenjene."

Na podlagi te izjave bi človek sodil, da ima jugoslovanska manjšina še vedno iste pravice, ki jih je imela tekmo narodne probude od 1830 do 1860 in ki so ji bile zajamčene po avstrijski postavodaji v letih 1848, 1860, 1861 in 1867. Toda že to, ker je stavil poslanec Wilfan to vprašanje, dokazuje, da nekaj ni v redu. In res ni bilo.

V prvih dneh okupacije je poveljnik pristanišča Pulja

BESEDA IZ NARODA

Iz Girarda

Glasbena matica je s sijajnim triumfom podala predzadnjo nedeljo dobrodelno predstavo — opereto Cigan baron. S to predstavo je zbor Glasbene matice odnesel krono vseh prejšnjih predstav. Tako je zopet novo poglavje zgodovine zapisano v zgodovinsko knjigo tega zbora, ki bo priča našim potomcem, kako veliko kulturno delo je vršil ta zbor v naši drugi svobodni Sloveniji. Nam Girardčanom bo ta nedelja ostala še dolgo v spominu.

V velikem busu nas je bila skupina 40 oseb, med nami so bili tudi naši prijatelji iz Bessemerja, Pa. Zapustili smo našo naselbino veselega razpoloženja in naša mila slovenska pesem je donela vseskozi do Clevelanda. Ko smo dospeli do avditorija Slovenskega narodnega doma, nas je prijazno pozdravil naš stari prijatelj g. Avgust Kollander in prav tako g. John Gornik, glavni tajnik Slovenske dobrodelne zveze in pa g. Janko Rogelj, predsednik Ameriške bratske zveze. Prostorna dvorana je bila že skoro vsa zasedena in narod je nestrpno pričakoval, da se zastor na odru dvigne.

Najprej je navzoče pozdravil predsednik okrožnega odbora pomožne akcije za naše trepce brate in sestre v stari domovini, naš sobrat gl. tajnik SDZ, g. John Gornik. On nam je v iskrenih besedah orisal pomen te prireditve ter poudarjal, da moramo biti hvaležni, ko živimo v edini svobodni Sloveniji, ki jo čuva ameriška zastava. Resnica je, v naših sreih se je nekaj zganilo in nas opomnilo, da ne smemo nikdar pozabiti svoje rodne grude, ki je bila prva, ki nam je dala kosček borgega kruha. Občinstvo ga je za te besede nagradilo z gromovitim aplavzom.

Nato pa je prišel naš slavček in dirigent zbora Glasbene matice, g. A. Šubelj, katerega je občinstvo tudi navdušeno pozdravljalo, ko je zavzel svoje mesto pred odrom. Kar se tiče operete same, je ne bom opisaval, ker je bilo o tem poročano že ob prvi predstavi. Samo toliko pa lahko rečem, da narod še ni imel liko duševnega užitka, kot ga je imel pri nedeljski predstavi Glasbene matice. Izvrstni solisti kakor tudi zbor so prekosili sami sebe. Krasni kostumi, scenarija na svojem mestu in dirigent je tako vodil vsjo predstavo, da mi je edne rekel: saj morajo peti, ko pa kar iz njih vleče glasove.

S to predstavo je Tone v resnici pokazal vso svojo zmožnost in dobro voljo, ker je vporabil vse svoje izkušnje, da je ta opereta tako sijajno izpadla in dela čast narodu med ameriško javnostjo, kateri pokaže kaj je zmožen naš narod potom takega voditelja ki je naš slavček in zbor Glasbene matice, ki bi lahko nastopil na vsakem odru med tujci.

Zato pa dragi rojaki, podpirajmo to neprecenljivo ustanovo in to je edino kar imamo v tej naši drugi Sloveniji v Clevelandu, kajti edini avditorij SND ima vso opravo, kjer se lahko vrše take postavbe. Zbor Glasbene matice je pa tudi edini zbor, ki je zmožen, da nam lahko vsako leto poda krasna glasbena dela svetovnih umetnikov. Hvaležni pa moramo biti tudi g. Šublju, ki se trudi za narod in ki je tudi edini med nami danes, ki je zmožen in velika glasbena dela podati narodu potom zbora Glasbene matice. Upoštevajmo to kar imamo in skušajmo obdržati naša kulturna dela kar največ

prepovedal rabo hrvaškega jezika na sodnji in to v vsem okraju, ki je spadal pod njegovo oblast. In ta ukaz je ostal v veljavi tudi po aneksiji leta 1920.

moremo.

Še enkrat, vsa čast in priznanje zboru Glasbene matice in njihovim voditeljem g. Anton Šublju za tako krasno predstavo. Še danes nam burijo tiste krasne melodije po ušesih. Skoro pa bi bil pozabil omeniti baletne plesalke, ki so nas s svojim nastopom kar očarale. Seveda pa smo bili vsi navdušeno pozdravili novega clevelandskega župana g. Frank J. Lausche. Prav lepo se za hvalim našemu prijatelju Kollanderu in drugim za bogat duševni užitek, ki smo ga odpeljali v naš prijazni Girard. Ravno tako ne smem pozabiti našega Franceta iz bele Ljubljane in te to, gl. podpredsednika SZZ, go. Frances Rupert. Seveda Franc je imel precej užitka, ker je bila njegova soproga ves čas zapostavljena pri blaginji. Pa menda ni nič zato, France, če smo katerega podrla, da ona ni videla. Zahvalim pa se tudi našim rojakom, ki ste se tako v velikem številu odzvali, da smo napolnili bus. Pripeljali smo se vsi srečno in zadovoljno zopet domov. Pozdrav,

John Dolžič.

Lep užitek se nam obeta

Prav lep užitek se nam obeta v nedeljo, 16. novembra, ko priredi mladinski pevski zbor na Waterloo Rd. igro s petjem, "Izgubljeni raj." Pričetek bo ob treh popoldne. Na programu je lepa igra in pa lepo število krasnih pesmi. Pevci bodo nastopali posamezno in v zboru.

Ne bom vam opisaval podrobnosti programa, ker to ni potrebno, kajti program je v dobrih rokah g. Louis Semeta in g. Steblaja. Saj sami veste od prejšnjih prireditev, da so bile vselej dobro podane. Tem potom apeliram na cenjeno občinstvo, da se udeleži tega koncerta, ker le s tem, da bomo napolnili dvorano, bomo dali vzpodbudo naši mladini. Mi srečni in svobodni ameriški Slovenci moramo imeti v sebi iskreno srce do naše prelepe slovenske pesmi. Onkraj sinjega morja leži naša slovenska zemlja in na tej dragi in ljubljani zemlji danes je tisoč in tisoč naših bratov in sester, ki se skrivaj upajo misliti na nas srečne ameriške Slovence, ki smo lahko ponosni in veseli, da smo v tej svobodni deželi — Ameriki.

Tam onstran morja jim ni dovoljeno gojiti ali prepevati naše narodne pesmi, zato pa se je oklenimo mi s toliko večjim veseljem, ker smo svobodni v svobodni deželi. Poklicani ste vsi med to našo mladino, starši, prijatelji in vsi kulturni Slovenci, kajti mladinski pevski zbori so naš kulturni naraščaj. Po koncertu pa bo prosta zabava in ples, za katerega bodo skrbeli Kristof bratje.

John Terlep.

Naš jubilej

Te dni bo poteklo 30 let odkar so se bili zbrali naši zavezniki v ustanovo društvo, ki naj bi si tolažil žalostnih in pomoč potrebnih. Kakšna je bila tedaj, sedaj lepo napredujoča in cvetoča bela Ljubljana, cest ni bilo pač pa slaba in skoro nerabna pota kolikor jih je bilo. V deževnih dneh pa je bilo, da se Bog usmili. Požrtvovalnost in jeklena volja naših pionirjev pa je premagala vse ovire. Društvo, ki je bilo tedaj prvo v naši naselbini, so negovali kot mati svoje novorojeno dete.

Uspeh ni izostal in trud ni bil zaman, danes je to največje in tudi najmočnejše društvo v naši naselbini beli Ljubljani, Euclid, O.

Kako in kdo so bili tisti, ki so ustanovili to društvo, ki nosi ime Slovenski dom št. 6 SDZ, naj na tem mestu priobčen zapisnik pojasni, katerega so pisali pred 30 leti.

"Nottingham, Ohio. 10. decembra 1911. — Tukaj smo se zbrali v naši naselbini Sloveni pri Jožefu Drugoviču, da bi ustanovili eno društvo. Nekar smo začeli predlagati sami med seboj, kako bi se ustanovilo društvo. Nato pa so prišli iz Clevelanda, Ohio od društva S. D. Zveze in nam omenili, kako naj se društvo ustanovi in kakšna pravila imajo pri Slovenski dobrodelni zvezi in potem pa smo pričeli zborovati in izvolili smo prvi odbor. Za predsednika Andrej Gerl, za tajnika John Korenčič, za blaginjskega John Prijatelj. Potem, ko sem jaz prevzel kod tajnik, sem malo napisal, kar se je zborovalo pri ustanovni seji. Društveni udje so sledeči:

Lukas Roje, John Fabec, Lovrenc Klun, John Prijatelj, Anton Pugelj, Jožef Tolar, Frank Vidrih, Anton Fabec, John Korenčič, Andrej Gerl, Jernej Oberstar, Anton Darovec, Jožef Fabec, Anton Kotar, Anton Globokar, Frank Škufca, Frank Šlajpah in Jožef Kapudija. Potem smo pa poklicali zdravnika dr. Seliškarija, ki nas je preiskal in nas spoznal vse za zdrave.

Potem je pa Jožef Drugovič predlagal, da se društvo ime Slovenski dom in ker so bili vsi bratje s tem zadovoljni, je bilo sklenjeno, da ostane društvo Slovenski dom št. 6 S. D. Z. v Nottinghamu, Ohio. In je bilo tudi sklenjeno, da bomo imeli seje vsako prvo nedeljo pri Jožefu Drugoviču ob 9. uri zjutraj.

John Korenčič, tajnik.

Nekaj teh naših bratov je še danes čvrstih in zdravih, nekaj se jih je razšlo in mi ni znano kam, več pa jih krije že črna zemlja. V soboto, 15. novembra, pa bomo praznovali to redko slavnost in sicer prvo v naši naselbini. Slavnost se bo vršila v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Vsi ste prav vljudno vabljeni od blizu in daleč. Razvedrila in zabave bo dovolj za vse. Na svidenje! Za društvo Slovenski dom,

Frank Kosten.

Oltarno društvo se
zahvaljuje

Oltarno društvo Marije Vnebožete v Collinwoodu je praznovalo svojo 25 letnico obstanka. Že dva tedna sta minila, odkar smo obhajale to pomembno slavnost. Tem potom se želimo vsem prav lepo zahvaliti za obilno udeležbo od strani članic in ostalega občinstva v cerkvi in dvorani.

Reči moram, da je bila udeležba nad vse naše pričakovanja. V prvi vrsti gre zahvala č. g. duhovnikom: Rev. M. Slajetu, ki se je tako radevolje odzval našemu vabilu. Hvala Father za tako krasen govor v cerkvi in dvorani. Hvala msgr. Vitus Hribarju, za tako vesel govor, s katerim je spravljal vso dvorano v prirčen smeh. Prav lepa hvala pa gre tudi stoloravnatelju Rev. J. Česlesniku za vodstvo programa in hvala Rev. Francis Baragu za govor.

Prav lepa hvala Oltarnemu društvu od sv. Kristine iz Euclida za poslano čestitko, katere so bile prebrane na banketu. Dalje lepa hvala godbi društva sv. Jožefa za spremstvo iz cerkve v dvorano. Prav pristrčna hvala vsem, ki ste bili navzoči omenjeni večer.

Pozabiti pa ne smem naših pridnih članic, ki so se tako

potrudile z prodajo vstopnic za banket. Prav lepa hvala vam. Najlepša zahvala pa gre vsem delavcem na dan banketa, ker ti so se morali v resnici potruditi, da je bilo vse delo storjeno. Kakor tudi hvala našim kuharicam, ki so toliko dobrega napravile in nasitile toliko ljudi in končna pa hvala vsem dekletom-članicam Marijine družbe za vso postrežbo pri mizah in "kelnarjem," ki so skrbeli za vse žejne goste. Torej vam vsem skupaj izreka še enkrat zahvalo,

Odbor.

Fakti o ohijskem
vremenu

(Odgovor dobite na 4. strani)

1. Kdaj in kje je bila rekordirana najnižja temperatura v državi Ohio?
2. Kolik je povprečen padec snega v Ohiju?
3. Kje v Ohiju pade največ snega?
4. Kateri je bil najmrzlejši mesec v zgodovini Ohije?
5. V katerem izmed navedenih ohijskih mest sneži najbolj pogosto?

Govor ministra Sava
Kosanovića

Prvega odposlanca jugoslovanske vlade na skupščini dela

New York, N. Y., 28. oktobra (JČO) — Navada je, da na Skupščini Dela Mednarodne Organizacije Dela odposlanci vlad, delodajalcev v svojih govorih pojasnijo stališče svojih vlad, delodajalskih in delavskih organizacij in zadrževanje zorne točke splošnih političnih in socialnih razmer v svetu in s posebnim ozirom na stanje v njihovih državah. V imenu vlade Kraljevine Jugoslavije je govoril minister brez listnice g. Sava Kosanović, kot četrti govornik, po izvajanjih predstavnikov Združenih držav in Mehike. Ko je prvi odposlanec Kraljevine Jugoslavije stopil na govorniški oder, je bil zelo lepo pozdravljen. Vsi prisotni so klicali Jugoslaviji in njeni borbi za človeško svobodo in svobodo dela. Odposlanci so izvajanje jugoslovanske Kraljeve vlade pazljivo poslušali.

Minister g. Sava Kosanović je najprej v svojem govoru očitel cilje Mednarodnega urada dela, potem pa med drugim nazlagal:

"Da podpre dosego teh ciljev je versailski sporazum ustvaril Društvo narodov, Mednarodno sodišče v Hagu in Mednarodni urad dela. Njihovo skupno delovanje naj bi preprečilo gospodarske in politične boje, kajti ta sporazum je končal strašno vojno, ki je njen cilj bil, "da za vselej konča z vojnami." Od teh ustanov deluje samo še Urad Dela. Mor-da zato, ker je duh vzajemnosti segel čez meje posameznih držav in ker se je razbil vpliv fašizma. Druge ustanove so propadle. Z njimi je propadel tudi mednarodni red, ki ga je ustvaril Versailles, ker se nekaterje države podpisnice podpora načel vzajemne varnosti s skupnim delovanjem. To je bila, po mojem mnenju pomeni in nespametna politika. Kakšne so bile posledice? Država za državo je postajala žrtev Hitlerjevih oklopnih enot. Ko je Hitler trčil ob sijajni odpor čet Sovjetske Unije, je v Evropi ostala samo še Velika Britanija.

V tej vojni, ki sta jo nacizem in fašizem vsilila svetu, je uničeno vsako napredovanje načel socialne pravičnosti in gospodarske varnosti, vsi uspehi, doseženi do sedaj in ustanove, ki naj bi uresničile ideale takih mož kot je bil Woodrow Wilson. Malone vsa Evropa je s silo vključena v nemško gospodarstvo. To vključevanje je v res-

nici ropanje, kraja in iskanje vanje na eni strani in teror na drugi. Premožni so izgubili, iz delavcev pa so napravili sužnje. Po stopnjah in mučno popustljivostjo si je roparska celina ustvarila civilizacijo, ko je nenadno šel nacijski teror in ondeseljično svobodo in ustanove socialno in gospodarsko nost.

Evropa ni bila dovršena, gospodarsko ne politično, primeri z "redom," ki ga je pravil Hitler, je bila temelj pravice in dežela, kjer temelj mleko in med. Za primer, lo je bilo država na svetu, bile socialno in gospodarsko naprednejše kot Češka Republika. Ta mirna in napredna država je uničena. Nizozemska in Belgija — država, ki so načelo demokratskega dajanja na osnovi socialne pravičnosti uresničile skoraj dovršenosti, so bile prav mučene in uničene. Moje mu, Jugoslavijo, je osište novalo morda bolj kruto, katerokoli drugo. In vendar Jugoslavija, mislim da upravičeno zatrdim, pri svoj delež za ohranitev svoj rodnega miru, zgrajenega enakosti in pravičnosti. Jugoslavija je bila na čelu tega sloga med balkanskimi narodov. Jugoslavija je podpirala Društva Narodov. Jugoslavija ni imela osvojevalnih namenov proti svojim sosedom in je odločno za politiko vzajemne varnosti. Jugoslavija je najbolj delavni član Mednarodnega Urada Dela. Uresničiti obsežen načrt zakonodaje svoje delavstvo v skladu s litiko, ki so jo delavske organizacije priporočale državi, podpisnicam. Pod strokovnjaka, ki je bil med boljšimi na svetu, se je narodovo zdravje razvijalo likšni meri, da je postal drugim državam. Razen Jugoslavija takoj po prvotni vojni uresničila pravo poljedelstva, ki je pomagal gospodarski položaj kmetov pri prerat. Kot gospodarstvo lota je Jugoslavija imela naravne zaklade za "življenjsko izobilju." Za svojo trgovino imela morje in Donavo. Je neprecenljivo bogastvo gozdovih in rudnikov. Zemlja je dajala pravičnega delkov za prehrano. In najbolj važno, imela je zalogo delavnih moči v marljivem, pametnem in vsem kmetu.

V času med obema svetovnjima vojnama se je Jugoslavija, navzile razumne posrečilo, navzile razumne težavam prehoda in urejanja in v kljub bremenom, ki narodnemu gospodarstvu gaga graditev narodne države povzdigniti povprečnost njenja v svojem narodu. rabljali za ta namen, so slavijo spravili ob more trebne pridobitve v skrbni rodovo zdravje, za hitro stanovanja in izobraževanja dar tako stanje ni bilo Jugoslaviji. Vplivalo je na mere na vse države in Ujalo do sedanje vojne.

Jugoslavija ni hotela vendar so je 27. marca 1941 žrtvovati vse za svojo obzerno samo za obrambo rodne časti in nedotakljivosti temveč tudi idealov demokracije in človečnosti. Kot je v demokratični vladi N. J. lja Petra II., ki je to uresničila, vas lahko vimo, da mi nismo imeli praznih predstav, da bi se naši sposobnosti, ki so uspešno upreti Nemčije. Po zahtevi rodna smo si zavestno žrtvovali. Gotovi smo, da to lo zastoj. Ta vojna je rila Hitlerjeve načrte, v la je demokratiški svet (Dolge na 3. strani)

SATAN IN ISKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mays

se ji je raztegnil od zadovoljstva, zarezala ušesa do ušesa, silno jo vseh, da sem jo zame-

pospo.

zato je odgovorila:

Le kuharica sem. Mrs.

Je sobi. Vstopite, sirrrr!

Prosim, prej gospo

mo karto! K taki od-

lični človek ne sme vsto-

pevoda.

ma'am, je karta neke-

zelo odličnega gospoda!

fine —! Mnogo

ljubljenejši je ko oni

ela je nazaj, me spu-

so in zaprla vrata za

sem pred postarno go-

razno so me gledale

njen obraz je bil do-

te, madame! Bral

amaj pri vhodu, da imate

vala me je, pogledala

me je pogledala.

sem imenu sodim, da

elo veseli! Rojaka šva

se sesti! Stanovanje

stiri sobe imam. Vam

je nemški. Pogledal

ni dobri, poštenu obraz

može mi je bilo, da

mal. Ne! Rajši sem

zelo resno.

sobe bi mi bile seveda

sem dejal. "Tudi ena

bila preveč.

namreč prišel radi

ma, madame!"

ena je zategnila:

Pa ste vprašali za

je —!"

vanje je bila samo

Ker pa sva si rojaka

im vaš poštenu obraz,

sem nalagati.

se ji je zatemnil, na-

celo.

mal Hunterju —? Ste

vi kak tak tajni poli-

madame! Zasebnik sem,

se zanimam za tistega

Hunterja, tako zelo se

da bi vam bil silno

če bi mi blagovolili

dati o njem."

nila se je.

za prav bi vam ničesar

ne povedati. Toda ker se

obalujete svojo ne-

čnost, vam bom pa

Hunterja?"

ne goji mi je ljubo!"

se je.

ne goji — vam je —

Torej je le res, kar

detektiv —?"

je pravil?"

je Hunter slepar in mo-

je."

strašena je sklenila

—? Za božjo voljo —!

za človeka, takega zlo-

imela pod streho —?

to vedela, niti minute

amel več stanovati pod

neho, nemudoma bi ga

nila. Strašno — stra-

"Detektiv vam je torej pove-

dal, zakaj je iskal Hunterja?"

"Da. Prav za prav mu je

ime Melton, je dejal. Umoril

je pravega Hunterja, zelo po-

doben mu je bil, prišel je v

New Orleans, se predstavil za

pravega Hunterja in si dal iz-

plačati njegovo dediščino. Ali

je res tako?"

"Tako približno je bilo. Ne

vem, ali je detektiv prav storil,

da vam je povedal, kdo je bil

tisti vaš najemnik in kaj je za-

grešil, pa ker že vse veste, lah-

ko tudi jaz govorim o zadevi.

Sam sem prinesel vest o nje-

govem zločinu v New Orleans.

Tisti, ki je stanoval pri vas,

je res zločinec. Small Hunter je

mrtev in Jonatan Melton, laži-

Hunter, je pograbil milijone,

ki so po Small Hunterjevi smr-

ti last revne nemške rodbine v

San Franciscu.

Ali boste pomagali, da pri-

dejo vaši rojaki do svojih prav-

ic?"

"Prav rada. Če bi le mogla!

Česa pa želite?"

"Dogal bi rad, kam je odšel

slepar Jonatan Melton. Zato

bi vas prosil za podatke o nje-

govem življenju, kaj je počel,

kam je zahajal, kdo je ob-

čeval z njim, — vobče vse mi

povejte, kar veste. Morebiti pa

le najdem v vaših besedah kako

sled za njim."

"Tako je pravil tudi poli-

cist."

"Ste mu kaj povedali?"

"Nič. Može je nastopal tako

robato, da je manj zvedel, nego

vem. Čisto nič mi nisem pove-

dala, bi mu tudi ne bila mogla

ničesar povedati, ker sama sko-

raj nič ne vem."

"S kom je občeval?"

"Odvetnik Murphy ga je ne-

kajkrat obiskal, tudi sam je

šel nekajkrat v mesto."

"Kam?"

"Ne vem. Menda k odvetni-

ku."

"Pa z nikomer ni občeval?"

"Ne. Nekoč je prišel nekdo.

Menda je bil odvetnikov pisar."

"Hudson?"

"Ne vem, kako mu je bilo

ime. Le tisto sem opazila, da

je bil Hunterjevemu slugi zelo

podoben."

"Tako —? Hunter je imel

slugo?"

"Da. Pa le tu v New Orleansu.

Ko je odpotoval ga je od-

slovlil."

"Hm —! Kak človek pa je

bil tisti Hunterjeve sluga? Bi

mi ga popisali?"

Iz njenega popisa sem posnel

da tisti tako zvani Hunterjev

sluga ni bil nihče drug ko —

njegov oče.

Res so bili vsi trije Meltoni

na delu —

"Ste morebiti kedaj slišali,

kaj je govoril Hunter s slugo?"

"Čula sem, da bile so vsakda-

nje, brezpomembne reči. Pač pa

sta mnogo in skrivnostno šepetala.

Mislil, da sta si imela

povedati stvari, ki jih nihče ni

smel slišati."

"Hunter torej z nikomer ni

občeval —? Tudi z doma ni ho-

dil —. S čim pa se je pečal?"

"Ves dan je presedel pri ok-

nu."

"Pa so mi pravili, da je stu-

diral —."

"Ni res. Le kadar je prišel

odvetnik, je brž vzel knjige v

roke."

"Tako —? Mislil sem si!

Kako pa prav za prav sodite

o njem? Ali se vam ni zdelo

čudno, da kar takole brez po-

sila poseda pri oknu in z niko-

mer n občuje?"

"Nekaj časa sem mislila, da

je bolan, da mu žalost, nesreča

razjeda dušo. Pa sem bila kma-

lu drugih misli, ko sem opazi-

la, da zahaja k dami, ki se je

naselila nad nami."

"K dami, ki se je naselila nad

vami —? Vaša najemnica je

bila —?"

1941	NOV.	1941
Su	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

NOVEMBER

15.—SND Maple Heights, O. priredi ples in prosti zabavo.

15.—Društvo Clairwoods št. 40 SDZ ples v SND.

15.—Društvo Slovenski dom št. 6 SDZ obhaja 30 letnico ob-

stoja v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

15.—18.—Bazar fare Marije Vnebovzete v Slovenskem do-

mu na Holmes Ave. Vsak večer lepe denarne nagrade.

16.—Mladinski pevski zbor Črčki priredi koncert v SND na 80. cesti.

19.—Častna straža SDZ prireja "Harvest Roundup" v S. N. Domu na St. Clair Ave. John

Pecon in njegova godba.

22.—Društvo Danica, št. 34 SDZ priredi veselico v SDD na

Prince Ave.

22.—Društvo sv. Ane št. 4 S. N. D. plesna veselica v SND.

23.—Mladinski zbor Kralji-

čki priredi koncert v SND v

Maple Heights, O. Začetek ob

treh pooldne.

23.—Svetovidski oder prire-

di dramsko predstavo v šolski

dvorani sv. Vida.

23.—Podružnica št. 41 SZS

priredi igro in ples v SDD na

Waterloo Rd.

23.—Društvo Ivan Cankar

predstava v SND.

29.—Društvo Ložka Dolina

priredi veliko plesno veselico v

Slovenskem domu na Holmes

Ave.

30.—Svetovidski oder pono-

vi dramsko predstavo v šolski

dvorani sv. Vida.

30.—Mladinski pevski zbor Slavčki koncert v SND.

30.—Slikovno predstavo pri-

redi društvo Najsvetejšega

Imena fare sv. Lovrenca ob

7:30 v cerkveni dvorani.

DECEMBER

14.—Pevski zbor Slovan pri-

redi koncert v SDD na Water-

loo Rd.

20.—Svobodomiseln Sloven-

ke št. 2 SDZ prireditve v avdi-

toriju SND.

21.—Božičnica mladinskega

pevskega zbora Škrjančki v

Slovenskem društvenem domu

na Recher Ave.

21.—Božičnica Slov. mladins-

ke šole v avditoriju SND.

31.—Slovenski narodni dom

na St. Clair Ave. priredi Sil-

vestrov večer v SND.

31.—SND v Maple Heights,

O. praznovanje novega leta v

narodnem domu.

31.—Dom zapadnih Sloven-

cev, 6818 Denison Ave., prire-

di ples na starega leta večer.

JANUAR

3.—Društvo Napredne Slo-

venke št. 137 SNPJ plesna ve-

selica v SND.

10.—Društvo Glas Clev. De-

lavcev št. 9 SDZ plesna veseli-

ca v avditoriju SND.

17.—Glasbena matica prire-

di plesno veselico v avditoriju

SND.

24.—St. Vitus Boosters ples-

na veselica v avditoriju SND.

25.—Društvo Ivan Cankar

predstava in ples v avdi-

toriju SND.

30.—Roosevelt Ball v avdi-

toriju SND.

31.—Društvo Kristusa Kra-

lja št. 226 plesna veselica v av-

ditoriju SND.

Za las je manjkalo

ROMAN

Končno je župan Seneschal potlačil svojo bolest in stopil v sobo. Grof Claudieuse ga je prvi opazil in rekel:

"Ah, moj dobri gospod Seneschal je prišel. Stopite bližje, prijatelj, le bližje! Kot vidite je leto 1871 zelo usodopolno. Kmalu mi ne bo drugega pustilo kot prgišče pepela od vsega, kar sem posedoval."

"Zares, v veliko nesrečo smo zašli," odvrne dobrosrčni župan, "toda zahvalimo Boga, da ste vsaj vi ostali pri življenju!"

"Kdo ve! Moje trpljenje je strašno."

Grofinja se strese. "Trivulce," reče s prosečim glasom. "Trivulce!"

Nikdar ni kak ljubimec zrl z večjo nežnostjo kot je zrla grofinja na svojega moža.

"Oprostite mi, prosim te, draga Genevieve, ako nisem pokazal dovolj znakov poguma."

Neko nervozno razpoloženje ga je napadlo, potem pa vzklikne glasno, kot bi človek poslušal trobento:

"Gospod! Gospod! Grom in strela! Vi me še ubijete!"

"Nekaj kloroforma sem se poslužil," odvrne zdravnik hladnokrvno.

"Jaz ga ne maram."

"Potem se pa morate podati v usodo in trpeti, toda predvsem bodite mirni, kajti vsako gibanje vam povzroča večje bolečine."

In ko z gobo obriše curek krvi, ki se je prikazal, ko je zdravnik vrezal z nožem, nadaljuje zdravnik:

"Sicer pa vam bom sedaj dovolil nekaj minut počitka. Moje oči in roke so izmučene. Že vidim, da nisem več mlad."

Dr. Seignebois je bil šestdeset let star. Bil je mož nizke, suhljate postave, brezskrbno oblečen in je polovico svojega življenja preživel v tem, da je snemal svoja zlata očala, jih brisal in zopet natikal. Užival je jako dobro ime povsod; vsakdo je vedel, da se mu je posrečilo ozdraviti marsikatero bolezen. Toda kljub temu ni imel mnogo prijateljev. Priprosti ljudje so govorili, da je osoren; kmetje so ga sovražili, ker je tako hitro zahteval svoje pristojbine, dočim se ljudje v mestu nikakor niso strinjali z njegovim političnim naziranjem.

Oni, ki so mu bili vsaj deloma naklonjeni, so pa govorili: "Čuden človek je to!" Nenavaden mož ni bil nič kaj naklonjen županu Seneschalu, ki je bil bivši odvetnik in legitimist. Tudi državni pravdnik mu ni bil posebno priljubljen, ker ga je smatral za človeka, ki neprestano tiči v knjigah. Sodnika Galpina je pa celo sovražil. Kljub temu se je priklonil tem trem možem, ko so vstopili, in ko je pozabil dozdevno na bolnika, jim je rekel:

"Vidite, gospodje, grof Claudieuse se nahaja v jako žalostnem položaju. Nekdo je streljal na njega iz puške, ki je imela naboj z drobnimi kroglicami. Rane, povzročene s takim strelom, so jako kočljive. Upam, da ni poškodovan noben važnejši del telesa, toda kaj gotovega ne morem povedati. Tekom moje dolgoletne prakse sem mnogokrat opazil zelo malenkostne rane, ki so pa bile usodopolne po dvanajstih, petnajstih urah potem, ko je bil strel oddan."

Zdravnik bi bil nadaljeval z govorom, če bi ga sodnik zdajci ne ustavil in rekel:

"Doktor, vam je znano, da

sem prišel sem, ker je bil izvršen zločin. Naša naloga je najti zločinca, da ga kaznujemo, torej zahtevam v imenu postave, da mi pomagate."

III

S tem izrekom je postal grof sodnik vladar položaja in je tako spravljal zdravnika v odgovorno stališče, obenem pa ga precej ponižal. Trenotno niso mogli misliti o ničemer drugem kot o zločinu, ki je bil izvršen in o sodniku, katerega dolžnost je bila kaznovati zločinca.

"Torej, doktor," vpraša, "ali boste mogoče oporekali, če nekoliko zaslišim vašega bolnika —?"

"Prav gotovo bi bilo bolje za njega, če ga pustimo v miru," godrnja dr. Seignebois. "Tekom zadnje ure sem mu povzročil že dovolj trpljenja, in pravkar sem nameraval nadaljevati z izrezavanjem malih drobcev svinca, ki so se zarinili v njegovo meso. Toda, če že mora tako biti!"

"Stvar je nujna."

"Torej se požurite, kajti bojim se, da se bolnika poloti mrzlica."

Gospod Daubigeon pa ni mogel zakriti svojega nemira. Skoro glasno vzklikne:

"Galpin! Galpin!"

Toda sodnik se ni oziral na klic. Sodnik je vzel iz žepa papir in svinčnik, se je pomaknil bližje k postelji bolnika in ga s komaj slišnim glasom vprašal:

"Ali ste dovolj pri moči grof, da odgovarjate na moja vprašanja?"

"Oh, popolnoma."

"Tedad vas prosim, da mi poveste vse, kar vam je znanega o sinočnih dogodkih."

S pomočjo soproge in zdravnika se grof dvigne v postelji in začne pripovedovati sledeče:

"Nesreča je, da mi ni dosti znanega, da bi pomagal pravici poiskati krivca. Mogoče je bilo ob enajsti uri, toda nisem prav siguren, ko sem šel k postelji v postelji in sem pravkar ugasnil svečo, ko se nekaj zasveti pri oknih. Bil sem skrajno začuden in popolnoma zmešan, kajti bil sem že v nekakem polnu, ko človek ne razločuje več dovolj, a vendar se ne spi. Vprašal sem se, kaj neki pomeni svetloba pri oknu, toda vstal nisem, a zbudil sem se bil popolnoma, ko sem začel ropot, ko bi se zid podiral. In ko sem skočil iz postelje, sem zaklical: 'V hiši gori!' Kar me je še bolj skrbelo je bilo dejstvo, na katero sem takoj pomislil, da se je na dvorišču in okoli hiše nahajalo kakih 16.000 svežev suhega lesa, katerega so še lansko leto posekali. Napol oblečen sem hitel navzdol. Bil sem skoro popolnoma zmešan, to moram priznati in komaj se mi je posrečilo odpri zunanja vrata. Toda komaj sem stopil na prag, ko sem začutil v desnem ledju, silovito bolečino in ob istem času sem slišal tudi strel."

Tu sodnik prekine grofa. "Vaša izjava, grof, je čudovito jasna. Toda eno točko moramo še dognati. Ali je v resnici kdo streljal na vas v trenutku, ko ste stopili na prag?"

"Tako je."

"Torej je moral biti morilec prav na mestu. Prav gotovo je računal na to, da pridete iz hiše, ko opazite ogenj, torej je že čakal na vas."

"Tako se je tudi meni zdelo in o tem sem prepričan še sedaj," odgovori grof.

Sodnik Galpin se obrne zdajci

ci k državnemu prosekatorju. "Na ta način," reče, "je umor glavno dejstvo, s katerim moramo računati; požar je samo obteževalno sredstvo, — sredstvo, katerega se je zločinec poslužil, da se mu je nesrečna nakana posrečila."

In obrnivši se zopet k grofu reče:

"Prosim, da nadaljujete."

"Ko sem začutil bolečino," nadaljuje grof Claudieuse, "sem najprvo čutil, da moram nemudoma planiti proti mestu, odkoder je prišel strel, toda nisem prišel še tri korake naprej, ko sem začutil isto bolečino v ramenih in v vratu. Ta druga bolečina je bila veliko bolj resna kot prva, kajti zgubil sem zavest, v glavi mi je začelo vrteti in padel sem."

"Ali ste mogoče videli morilca?"

"Prosim, dovolite! V trenutku, ko sem padel, se mi je zdelo, da vidim nekega moškega planiti izza skladavnice drv, preko dvorišča, nakar je zginil na polju."

"Ali bi ga mogoče spoznali?"

"Nikakor ne."

"Toda videti ste morali, kako je bil oblečen; mogoče bi ga lahko opisali?"

"Ne morem. Čutil sem, kakor bi imel meglo pred očmi, dočim je zločinec bežal kot senca."

Sodnik je bil očitno nezadovoljen.

"Oh, dobro," reče. "Poiskali ga bomo. Toda nadaljujte, gospod."

Grof pa zmaje z glavo.

"Ničesar drugega vam nimam povedati," odvrne. Omedlel sem, in ko sem zopet prišel k sebi, nekaj ur pozneje, sem se znašel tu na postelji."

Sodnik je notiral grofove besede z največjo natančnostjo. In ko je bil gotov je ponovno vprašal:

"Vrniti se moramo k podrobnostim napada in jih natančno preiskati. Za nas je zelo važno, da poizvemo, kaj se je zgo-

dilo, potem ko ste padli. Kdo bi nam mogel o tem kaj povedati?"

"Moja žena, gospod."

"Sem mislil tako. Brez dvoma se je tudi žena zbudila, ko ste vi vstali."

"Oh, moja žena še ni bila v postelji."

Sodnik se nagloma obrne proti grofinji; z enim samim pogledom je dognal, da njena obleka ni bila obleka gospe, ki je bila nagloma prebujena iz spanja, ker je začela hiša goriti."

"Že vidim," reče sam sebi. "Berta," nadaljuje grof, "naša najmlajša hčerka, ki leži tam na oni postelji, zavita v koc, ima ošpice in mnogo trpi. Moja žena je sedela pri njej. K nesreči so okna njene sobe obrnjena proti vrtu, ravno na nasprotni strani, kjer je ogenj najprvo izbruhnil."

"Kako pa je potem grofinja zvedela za nesrečo?" vprašuje sodnik.

In ne da bi čakala za bolj direktno vprašanje, se je zdajci oglasila grofinja sama in rekla:

"Kot vam je moj soprog pravkar povedal, sem sedela pri mali Berti. Bila sem precej utrujena, kajti tudi prejšnji večer sem stražila pri hčerki. Začelo se mi je dremati, ko me nenadoma zbudi nekak ropot. Sicer ne vem prav dobro, če sem res slišala šum, toda takoj za tem sem začela drugi strel. Zapustila sem sobo bolj začudena kot prestrašena. In gospod, med tem je ogenj že toliko napredoval, da so se vnele stopnice. Komaj sem še prišla navzdol. Zunanja vrata so bila odprta. Stopila sem ven in tam sem nekaj korakov v stran zagledala truplo mojega soproga. Vrgla sem se na njega, toda ni me slišal; srce mi je zastalo. Mislila sem, da je mrtev. Vsa obupana sem začela klicati na pomoč."

Gospod Seneschal in gospod Daubigeon sta se kar tresla od

razburjenja.

"Znano vam je," nadaljuje grofinja, "kako težko je zbuditi iz spanja ljudi na kmetih. Zdi se mi, da je potekla ena ura, ko sem klečala poleg trupla svojega soproga. Končno je pa blesk ognja zbudil naše hlapce, delavce in nekatere služabnike. Vsi so hiteli na plan in kričali: ogenj! Ko so mene zagledali, so prihiteli in mi pomagali odnesti moža na varen prostor, kajti nevarnost je postajala vsako minuto večja. Pihal je močan veter in ogenj se je neznansko hitro razširjal. (Dalje prihodnjic)

Odgovori na vprašanje o ohijskem vremenu

1. V Milliganu, okraj Perry, 10. februarja 1899 je toplomer kazal 39 stopinj pod ničlo. Na isti dan je bil iz Laceyville, Harrison okraj, neuradno poročano, da je toplomer kazal 44 stopinj pod ničlo.

2. Osem in trideset palcev v severnem Ohiju, 30 palcev v srednjem pasu države, in 23 palcev v južnem Ohiju. V severovzhodnih krajih ob jezeru Erie pade čisto nad 60 palcev snega v eni zimi.

3. V okrajih Lake, Geauga, Portage, Trumbull in Harrison.

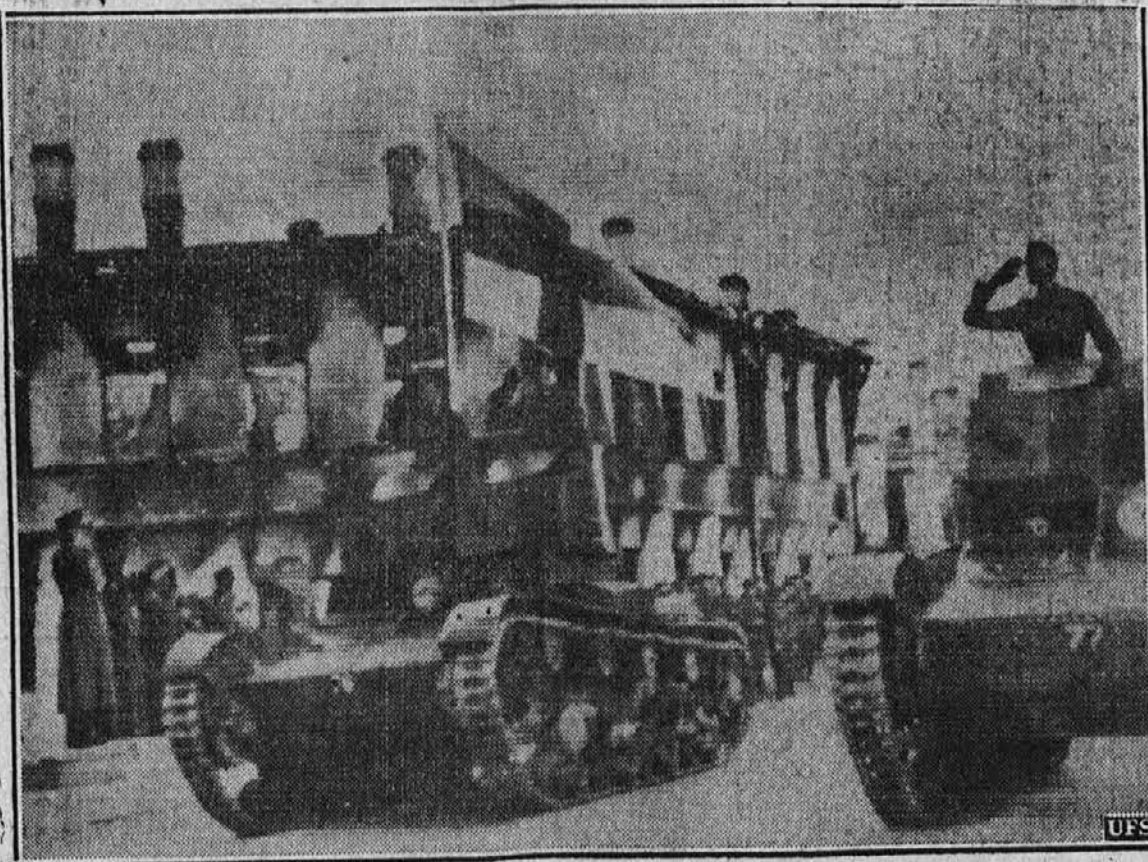
4. Mesec januar 1918, ko je bila povprečna temperatura 14 stopinj. Drugi mrzli meseci so bili januar 1940, januar 1936, in februar 1899.

4. Sneg pada povprečno 64 dni na leto v Toledo, 50 dni v Columbusu, 44 dni v Clevelandu in 36 dni v Cincinnatiju.

(Vprašanja in odgovore je sestavil Sohio Guaranteed Starting Bureau.)

Nemčija ima danes še okrog 75.000 zdravnikov.

Vsi javni uradniki v češkomoravskem protektoratu morajo prisesti zvestobo Hitlerju in zaobljubiti, da bodo delali za prospeh Velike Nemčije.

Finski tanki na poti skozi zavzeto rusko mesto Petroskoi v Vzhodni Kareliji, kjer so finske čete, ki se bore ob strani Nemcev, prodrle v ruski sektor ob Ladoga jezeru. Slika poslana iz Berlina.

V Washingtonu so se zbrale ženske in se obleke v črna oblačila ter take paradirale pred stanovanjem poslanca Sol Bloom-a v Washingtonu v znak protesta proti reviziji nevtralnostnega pakta. Ženske so nastopale pod imenom "We, the Mothers, Mobilize for America Inc."

NAZNANILO IN ZAHVALA

Žalostnim srcem in globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da smo v nežni mladosti za vedno izgubili ljubljenežga in nikdar pozabljenega sina in brata

Joseph Rossman

ki je po desettredni boleznii v bolnišnici zatisnil svoje mile oči dne 25. septembra 1941 v najlepših otroških letih, star šele osem let. Rojen je bil v Clevelandu

Po spremstvu iz Joseph Zele in Sinovi pogrebne kapele in po opravljeni sveti maši v cerkvi sv. Vida smo ga položili v sveži prerani grob dne 29. septembra 1941 na sv. Pavla pokopališče v Euclid, O.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom prisrčno lepo zahvalimo Rev. Andrew Andreyu za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Iskreno se želimo zahvaliti vsem, ki so nam bili v tolažbo in nam na en način ali drugi kaj dobrega storili kakor tudi vsem, ki so ga prišli pokropiti in molit ob krsti ter se udeležili pogreba.

Našo najprisrčnejšo zahvalo naj prejmejo vsi, ki so v zadnji pozdrav okrasili krsto našega ljubljenežga sina in brata s krasnimi venci ali pa darovali v gotovini in sicer:

Mr. in Mrs. Roman Schumer in družina, Mr. in Mrs. Johnson in družina, Mr. in Mrs. Frank Group in hčer Antoinette, Mr. in Mrs. Anton Yearak in družina, Mr. in Mrs. Rudolph Ahey, Mr. in Mrs. Albina Troha, Mr. in Mrs. William Pecek, Mr. in Mrs. Adolph Tomick, Mr. in Mrs. John Paulich, Miss Augusta Paulich, Mr. in Mrs. Tom Ahey in družina, Mr. in Mrs. Anthony Rossman in družina, Mr. in Mrs. Jacob Lencil in družina, Mr. in Mrs. John Rozman in družina, Mr. Jacob Pozar, Misses Mary in Agnes Schum, Mr. in Mrs. Frank Rossman in družina, Mr. in Mrs. George Schum, Mr. in Mrs. Max Schumer in družina, Mr. in Mrs. Joseph Penko, Mr. in Mrs. Louis Rossman in družina, Mr. in Mrs. Schumer, Mr. John Reber in družina, East Madison School Teachers: Alice Smith, Beatrice P. Zdra, Daisy V. Arbuckle, Goldtharpe, P. T. A. Mothers East Madison School, Hodge P. T. Miss Wolfson, Miss Solomon, Hodge School, društvo Collingwood, H. V. 283 T. M., Mr. Joseph Franc in Joe Franc Jr., Mr. in Mrs. John Plut Jr., Mr. in Mrs. Joseph Zgonc in družina, Mr. in Mrs. Anton Glavan, Mr. in Mrs. Frank Pierce in družina, Mr. in Mrs. Louis Cimperman in družina, Mr. in Mrs. Mike Scrimgeour in družina, Mr. Anton Glovan in družina, Mr. in Mrs. M. Rokos in družina, Mr. in Mrs. G. Rijavic in družina, Mrs. Anna Opek in družina, Ann in Sophie, hčere, Miss Helen Pecek, Mr. in Mrs. J. Bobert, Mr. in Mrs. M. Bulic, Mr. in Mrs. Frances Petter in družina, Mrs. Mary Bulic, Mrs. Antoinette Celesnik, Jos. Dyson and Sons Office, Boys in Shop Jos. Dyson and Sons, Lake Erie and Cafe, Mr. in Mrs. Arthur Carlson in družina, Mr. in Mrs. J. Novak, Mr. in Mrs. Leo Marinek in družina, Mr. in Mrs. Brugh in družina, Mr. in Mrs. Edward Koch in družina, Mrs. F. A. Dailey, Mr. in Mrs. Leo Belay in družina, Mrs. Vargo, Mr. in Mrs. Louis Gierman, Mrs. Mary Vargo, Mrs. Ethel Sanders, Mrs. Josephine Obelz, Mrs. G. Popovic in Beverly, Mr. in Mrs. C. Petrick in družina, Mrs. Dorothy Bolick, Mr. in Mrs. T. Kanareff, Mr. in Mrs. Kenneth Mains, Mr. in Mrs. Anthony Potokar, Mrs. James Kernny, Mrs. Mary Farcink, Mr. in Mrs. Kranje, Miss Dorothy Lucia, Mrs. Mary Grodenca, Mr. in Mrs. Joseph Bozic in družina, Dorothy Ryavec, Mrs. J. Schuster, Mr. in Mrs. Jos. Sculac, Miss Helen Weiss, Mr. in Mrs. John Plut, Mr. in Mrs. J. Praust in hčer, Mr. in Mrs. Frank Slapar, Mr. in Mrs. Polo, Miss Lillian Pestotnik, Mr. in Mrs. Andrew Page, Mr. in Mrs. Geo. Pecek in družina, Mr. in Mrs. Anton Zakrajšek, Mrs. Frances Petric, Mrs. Mivec, Mrs. Mary Kaucnik, Mrs. Martin Duvonov, Mr. in Mrs. Betty Calhoun, Mr. in Mrs. Gladys Duvonov, Mr. in Mrs. Ethel Dular, Mr. in Mrs. Eugene Krauss, Marie Rev, vacic, Tillie Slak, Mr. in Mrs. Joseph Pecek, Miss Betty Rev, Mr. in Mrs. Anthony Vidrih in družina, Mr. Joseph Ursic, Mr. in Mrs. Frances Del Monaco, Mr. in Mrs. Fred Watkin, Mr. in Mrs. Wickens, Mrs. Rose Malz, Mr. in Mrs. Victor Begjak, Mr. in Mrs. Joseph Jaklic, Mr. in Mrs. Victor Leben, Mr. in Mrs. F. Zakaj, Mrs. Branisel, Mr. in Mrs. Gusdanovic, Mrs. Mary Bradac, Mrs. Frances Bresak, Mrs. Sustar in družina, Mr. Ernest Zimmerman, Dorothy Gerbec, Henry Dolch, Mr. in Mrs. N. Rahachi, Mrs. Vocka, Gertrude Pizem, Violet Lany, Beverly Ann Campbell, Mr. in Mrs. L. Dobrich.

Prisrčno zahvalo želimo izreči vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago ob priliki pogreba. Nadalje tudi iskrena zahvala njegovim prijateljem, Thomas Ahey, Donald Petrich, William Vidrih, Alex Kanareff, John Rossman in Junior Sanders, ki so nosili krsto in ga spremili na njegovi prezgodnji zadnji zemeljski poti na pokopališče. Ravno tako se želimo iskreno zahvaliti pogrebniemu zavodu Joseph Zele in Sinovi za vso prijazno postrežbo in za lepo urejen pogreb.

Preljubljene in nikdar pozabljeni sin in brat, kratko je bilo Tvoje življenje in bridka je bila ločitev, ko je prišla nemila smrt in nam odvzela našega dražje in v mladem cvetočem življenju si nas zapustiti. Globoko potrta so naša srca in tih in žalosten je naš dom, ker Tebe, Joseph dragi, več med nami ni. Ob Tvojem grobu zdijujemo in želimo, da uživaš sedaj nebeško veselje in prosiš pri Bogu za nas.

Zalujoči ostali:

JOSEPH in ANNA ROSSMAN, stariši
MARYANN, sestra
in več drugih sorodnikov.

Cleveland, Ohio, 10. novembra 1941.